

ЗАТВЕРДЖУЮ

**Проректор з наукової роботи
та інноваційної діяльності
Національного університету біоресурсів
і природокористування України
доктор сільськогосподарських наук,
професор**



**Оксана ТОНХА
2025 р.**

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації

Овдій Наталії Миколаївни

на тему: **«Формування професійної компетентності майбутніх фахівців**

соціальної роботи засобами інноваційних технологій»,

поданої на здобуття ступеня доктора філософії
зі спеціальності **011 «Освітні, педагогічні науки»**
галузі знань **01 «Освіта/Педагогіка»**

Витяг із протоколу № 6 фахового семінару наукової ради гуманітарно-педагогічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України від «05» червня 2025 року.

Присутні:

Члени наукової ради гуманітарно-педагогічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України: І. М. Савицька, декан гуманітарно-педагогічного факультету, доцент кафедри філософії та міжнародної комунікації, кандидат філософських наук, доцент, голова наукової ради; С. В. Харченко, завідувач кафедри журналістики та мовної комунікації, доктор філологічних наук, професор, заступник голови наукової ради; О. В. Васюк, професор кафедри педагогіки, доктор педагогічних наук, професор, головуєча на засіданні наукової ради; О. Ю. Балалаєва, доцент кафедри філософії та міжнародної комунікації, кандидат педагогічних наук, доцент, секретар наукової ради; С. М. Амеліна, завідувач кафедри іноземної філології і перекладу, доктор педагогічних наук, професор, гарант освітньо-наукової програми «Професійна освіта»; С. О. Білан, професор кафедри міжнародних відносин і суспільних наук, доктор історичних наук, професор; І. М. Буцик, заступник декана гуманітарно-педагогічного факультету, професор кафедри педагогіки, доктор педагогічних наук, професор; А. Г. Гольцов, доцент кафедри філософії та міжнародної комунікації, доктор політичних наук, доцент; Н. І. Гречаник, професор кафедри управління та освітніх технологій, доктор педагогічних наук, професор; І. І. Демченко, професор кафедри соціальної роботи та реабілітації, доктор педагогічних наук, професор; В. І. Додонова, професор кафедри філософії та міжнародної комунікації, доктор філософських наук, професор, гарант освітньо-наукової програми «Філософія»; В. Ф. Калуга, професор кафедри міжнародних відносин і суспільних наук, доктор філософських наук, професор; М. П. Костенко, завідувач кафедри фізичної культури і спорту, кандидат педагогічних наук, доцент; С. О. Кубіцький, завідувач кафедри управління та освітніх технологій, кандидат педагогічних наук, професор; О. В. Кучай, професор кафедри педагогіки, доктор педагогічних наук, професор; О. М. Любовець, професор кафедри міжнародних відносин і суспільних наук, доктор історичних наук, професор, гарант освітньо-наукової програми «Історія України»; І. З. Майданюк, завідувач кафедри культурології, доктор філософських наук, професор; І. І. Осадченко, професор кафедри соціальної роботи та реабілітації, доктор педагогічних наук, професор; О. В. Полунін, професор кафедри психології, доктор психологічних наук, професор, гарант освітньо-наукової програми «Психологія»; І. В. Сопівник, завідувач кафедри соціальної роботи та реабілітації, доктор педагогічних наук, професор; Р. В. Сопівник, професор кафедри

педагогіки, доктор педагогічних наук, професор, М. І. Степаненко, професор кафедри журналістики та мовної комунікації, доктор філологічних наук, професор; Д. М. Супрун, професор кафедри соціальної роботи та реабілітації, доктор педагогічних наук, професор; Н. Т. Тверезовська, професор кафедри соціальної роботи та реабілітації, доктор педагогічних наук, професор; І. Ф. Шумілова, професор кафедри управління та освітніх технологій, доктор педагогічних наук, професор; С. В. Яшник, професор кафедри психології, доктор педагогічних наук, доцент.

Інші присутні на засіданні наукової ради гуманітарно-педагогічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України: Д. М. Рудень, керівник пресслужби, доцент кафедри журналістики та мовної комунікації, кандидат політичних наук, доцент; К. О. Власенко, доцент кафедри соціальної роботи та реабілітації, кандидат педагогічних наук; Т. В. Григоренко, доцент кафедри соціальної роботи та реабілітації, кандидат педагогічних наук, доцент; Н. М. Овдій, здобувачка ступеня доктора філософії; В. А. Будегай, здобувачка ступеня доктора філософії; О. В. Опанасенко, здобувачка ступеня доктора філософії; В. А. Шеховцова-Бурянова, здобувачка ступеня доктора філософії; Є. С. Шевцова, здобувачка ступеня доктора філософії.

Порядок денний: обговорення основних наукових результатів дисертації **Овдій Наталії Миколаївни** на тему: **«Формування професійної компетентності майбутніх фахівців соціальної роботи засобами інноваційних технологій»**, поданої на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки» галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка».

Тему дисертації затверджено науковою радою гуманітарно-педагогічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України (протокол № 3 від 23 жовтня 2021 року).

Дисертацію виконано на кафедрі педагогіки гуманітарно-педагогічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України.

Науковий керівник: доктор педагогічних наук, професор **Сопівник Ірина Віталіївна**, завідувач кафедри соціальної роботи та реабілітації Національного університету біоресурсів і природокористування України.

Слухали: доповідь здобувачки Н. М. Овдій про основні положення дисертації. У дисертації уточнено понятійно-категоріальний апарат дослідження, зокрема сутність понять «професійна компетентність майбутніх фахівців соціальної роботи», «інноваційні технології викладання», «інноваційні технології учіння», «інноваційні технології у соціальній роботі»; узагальнено кращі зарубіжні та вітчизняні практики формування професійної компетентності; обґрунтовано педагогічні умови формування професійної компетентності майбутніх фахівців соціальної роботи засобами інноваційних технологій; конкретизовано критерії, показники та рівні сформованості професійної компетентності майбутніх фахівців соціальної роботи; розроблено та експериментально перевірено методику формування професійної компетентності майбутніх фахівців соціальної роботи засобами інноваційних технологій.

Здобувачці було поставлено 10 запитань, на які вона надала обґрунтовані відповіді та пояснення.

Виступили:

Науковий керівник — доктор педагогічних наук, професор І. В. Сопівник, яка зазначила, що у процесі підготовки дисертації та виконання індивідуального плану наукової роботи Н. М. Овдій проявила себе як працююча й відповідальна дослідниця, яка здатна до вирішення складних наукових завдань, професійного самовдосконалення й розвитку. Вона володіє методами наукових досліджень й адекватно застосовує їх у своєму дослідженні. За період навчання Н. М. Овдій здобула необхідні теоретичні знання, уміння, навички та інші компетентності, достатні для продукування нових ідей, розв'язання комплексних завдань у галузі педагогіки та дослідницько-інноваційної діяльності.

Здобувачка оволоділа методологією наукової діяльності, що дозволило їй успішно реалізувати свої наміри щодо власного наукового дослідження, результати якого мають новизну, теоретичне та практичне значення.

Експерти:

Демченко І. І., доктор педагогічних наук, професор, відзначила актуальність обраної здобувачкою теми, високий ступінь обґрунтованості наукових положень і висновків. Експертка зазначила, що здобувачкою проаналізовано праці українських і зарубіжних дослідників, уточнено сутність базових понять дослідження, обґрунтовано методику формування професійної компетентності майбутніх соціальних працівників засобами інноваційних технологій. На основі аналізу дисертації експерткою запропоновано дати їй загальну позитивну оцінку, як такий, що відповідає вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 44 від 12 січня 2022 року, та рекомендувати дисертацію для подання до розгляду та захисту у разовій спеціалізованій вченій раді на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки» галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка».

Власенко К. О., кандидат педагогічних наук, акцентувала на актуальності теми дослідження в аспекті удосконалення якості вищої освіти, його науковій новизні, відзначила його теоретичне та практичне значення. На основі аналізу дисертації експерткою запропоновано дати їй загальну позитивну оцінку, як такий, що відповідає вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 44 від 12 січня 2022 року, та рекомендувати дисертацію для подання до розгляду та захисту у разовій спеціалізованій вченій раді на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки» галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка».

В обговоренні результатів дисертації взяли участь: Гречаник Н. І., доктор педагогічних наук, професор; Осадченко І. І., доктор педагогічних наук, професор; Амеліна С. М., доктор педагогічних наук, професор; Буцик І. М., доктор педагогічних наук, професор; Сопівник Р. В., доктор педагогічних наук, професор; Шумілова І. Ф., доктор педагогічних наук, професор; Яшник С. В., доктор педагогічних наук, доцент.

Виступаючі зазначили, що здобувачкою виконано дисертацію на актуальну тему, робота містить значну кількість нових наукових даних, має наукову новизну, актуальність, важливе теоретичне та практичне значення, відповідає вимогам наказу Міністерства освіти і науки України № 40 від 12 січня 2017 року «Про затвердження вимог до оформлення дисертації», Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 44 від 12 січня 2022 року.

Було підтримано пропозицію експертки щодо рекомендації дисертації Н. М. Овдій для подання до розгляду та захисту у разовій спеціалізованій вченій раді на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки» галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка».

Постановили: заслухавши та обговоривши дисертацію Н. М. Овдій на тему: «Формування професійної компетентності майбутніх фахівців соціальної роботи засобами інноваційних технологій», члени наукової ради гуманітарно-педагогічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України ухвалили:

1. Актуальність теми дисертації. Сучасне суспільство стикається з численними соціальними викликами, як-от зростання рівня бідності, безробіття, міграція, демографічні зміни та наслідки військових конфліктів. Соціальні працівники відіграють ключову роль у вирішенні цих проблем, допомагаючи людям адаптуватися до складних життєвих ситуацій, отримувати необхідну підтримку та інтегруватися у суспільство. Тому підготовка висококваліфікованих фахівців у цій сфері є пріоритетним завданням для кожної держави. Формування професійної компетентності стає не лише завданням освітніх закладів, але й частиною безперервного розвитку фахівців протягом усього життя.

2. Зв'язок теми дисертації з державними програмами, науковими напрямами Університету та кафедри. Дослідження виконано в межах науково-дослідної роботи кафедри педагогіки Національного університету біоресурсів і природокористування України «Теоретико-методичні основи навчально-виховної роботи у природоохоронних та аграрних вищих навчальних закладах» (номер державної реєстрації 0115U003561), підтема «Професійна підготовка соціальних працівників до роботи з інформування населення, постраждалого від надзвичайних ситуацій».

3. Особистий внесок здобувачки в отриманні наукових результатів та вирішенні конкретного наукового завдання. Здобувачкою здійснено пошук та аналіз літератури за темою дисертації, виконано наукові дослідження та опрацьовано одержані результати. Формулювання висновків та аналіз одержаних результатів виконано спільно з науковим керівником доктором педагогічних наук, професором І. В. Сопівник. У дослідженнях і публікаціях використано результати, які були одержано здобувачкою особисто, а також у співпраці з іншими науковцями.

4. Достовірність та обґрунтованість отриманих результатів та запропонованих авторкою рішень, висновків, рекомендацій. Дисертація за характером і змістом розкритих питань є новітнім комплексним та системним дослідженням проблематики формування професійної компетентності майбутніх фахівців соціальної роботи в практиці освітнього процесу. Висновки та рекомендації аргументовано результатами власних досліджень, вони відповідають меті та поставленим завданням дослідження.

5. Наукова новизна основних результатів дослідження. У дисертації *вперше*: розроблено та експериментально перевірено методику формування професійної компетентності майбутніх фахівців соціальної роботи засобами інноваційних технологій; обґрунтовано педагогічні умови формування професійної компетентності майбутніх фахівців соціальної роботи засобами інноваційних технологій (стимулювання науково-педагогічних працівників до вивчення та застосування інноваційних технологій викладання у процесі підготовки фахівців освітнього ступеня «бакалавр» спеціальності «Соціальна робота і консультування»; педагогічний супровід здобувачів у застосуванні інноваційних методів учіння; формування у студентів навичок застосування інноваційних технологій та інструментів у соціальній роботі; формування у здобувачів умотивованості до «навчання впродовж життя», саморозвитку, самовдосконалення); виокремлено критерії (когнітивний, діяльнісно-поведінковий, аксіологічний, мотиваційний, творчий) показники, рівні (високий, середній, низький); розроблено модель методики формування професійної компетентності соціальних працівників; *уточнено*: понятійно-категоріальний апарат дослідження, зокрема «професійна компетентність майбутніх фахівців соціальної роботи», «інноваційні технології викладання», «інноваційні технології учіння», «інноваційні технології у соціальній роботі»; *удосконалено*: зміст та організацію професійної підготовки майбутніх фахівців соціальної роботи на основі вивчення кращого вітчизняного та зарубіжного досвіду; *подальшого розвитку дістали* теоретичні засади і практичні аспекти методики формування професійної компетентності майбутніх фахівців соціальної роботи засобами інноваційних технологій.

6. Практична цінність результатів дослідження та їх впровадження полягає у впровадженні в освітній процес підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої

освіти спеціальності «Соціальна робота» методики формування професійної компетентності майбутніх фахівців соціальної роботи засобами інноваційних технологій; розробленні методичного забезпечення для освітніх компонентів «Соціальна робота із сім'ями, дітьми і молоддю», «Теорія і практика соціальної роботи», «Соціальна робота у громаді»; підготовці навчально-методичного посібника «Соціальна робота у територіальній громаді».

7. Перелік наукових праць, які відображають основні результати дисертації. Основні положення дисертації викладено у 12 публікаціях, з яких стаття у науковому виданні, включеному до міжнародних наукометричних баз даних Web of Science Core Collection та/або Scopus, 4 статті у наукових виданнях, включених до категорії «Б» Переліку наукових фахових видань України, 6 тез наукових доповідей, навчальний посібник.

**Стаття у науковому виданні,
включеному до міжнародних наукометричних баз даних
Web of Science Core Collection та/або Scopus**

1. Ivanytska N., Miroshnichenko V., Mahas H., Kochubei T., Ovdii N. The role of virtual reality technologies in the quality training of future specialists in socionomic specialties. Amazonia Investiga. 2024. Vol. 13. No. 78. P. 145–161. *(Ivanytska N. сформульовано актуальність дослідження впливу віртуальних технологій на якість підготовки фахівців соціономічних спеціальностей. Miroshnichenko V. опрацьовано теоретичні засади дослідження. Maha H. проаналізовано переваги форматів віртуальної реальності в підготовці майбутніх фахівців соціономічних спеціальностей. Kochubei T. узагальнено результати дослідження. Ovdii N. сформульовано практичні висновки та рекомендації щодо інтеграції VR-технологій у підготовку фахівців соціономічних спеціальностей).*

**Статті у наукових виданнях,
включених до категорії «Б» Переліку наукових фахових видань України**

2. Сопівник І. В., Овдій Н. М., Шинкарук В. Д., Сопівник С. Р. Особливості інформаційно-цифрової компетентності студентів аграрних та природоохоронних закладів вищої освіти. Гуманітарні студії: педагогіка, психологія, філософія. 2022. Т. 10. № 1. С. 57–61. *(Сопівник І. В. сформульовано наукову проблему. Овдій Н. М. визначено методологічні підходи до вивчення цифрової компетентності студентів. Шинкаруком В. Д. опрацьовано теоретичні джерела з питань інформаційної та цифрової підготовки студентів. Сопівник С. Р. окреслено можливості впровадження результатів дослідження у практику освітньої діяльності аграрних та природоохоронних ЗВО).*

3. Овдій Н. М. Сутність поняття «інформаційно-цифрова компетентність» студентів аграрних закладів вищої освіти. Гуманітарні студії: педагогіка, психологія, філософія. 2022. Т. 10. № 3. С. 52–57.

4. Овдій Н. М. Підвищення кваліфікації як складова безперервної освіти. Гуманітарні студії: педагогіка, психологія, філософія. 2024. Т. 12. № 2. С. 97–101.

5. Овдій Н. М. Порівняльний аналіз вітчизняних і зарубіжних практик формування професійної компетентності соціальних працівників. Порівняльна професійна педагогіка. 2024. Т. 14. № 2. С. 192–199.

Тези наукових доповідей

6. Овдій Н. М. Роль сучасних інформаційних технологій у дослідженні національної культурної спадщини. Україна між Сходом і Заходом: проблеми і перспективи міжкультурної комунікації (до 150-річчя від дня народження Агатангела Кримського): Міжнародна науково-практична конференція, м. Київ, 21–22 жовтня 2021 року: тези доповіді. Київ, 2021. С. 208.

7. Овдій Н. М. Роль М. Грушевського у творенні державної політики в освітній сфері. Громадсько-політична та наукова діяльність М. С. Грушевського в міжнародному вимірі (до 155-річчя від дня народження): Міжнародна науково-практична конференція, м. Київ, 23–24 вересня 2021 року: тези доповіді. Київ, 2021. С. 56–57.

8. Базелюк В. Г., **Овдій Н. М.** Аналітична діяльність керівника сучасного закладу загальної середньої освіти. Science, Innovations and Education: Problems and Prospects: IV Міжнародна науково-практична конференція, м.Токіо, Японія, 10–12 листопада 2021 року: тези доповіді. Токіо, 2021. С. 265–272. *(Базелюком В. Г. розкрито сутність і зміст аналітичної діяльності керівника закладу середньої освіти. Овдій Н. М. систематизовано типи і види аналітичної діяльності керівника закладу середньої освіти, сформульовано висновки).*

9. Овдій Н. М. Г. Сковорода – філософ і педагог. Духовний код української ідентичності у вимірі міжкультурної комунікації (до 300-річчя від дня народження Г. С. Сковороди): Міжнародна науково-практична конференція, м.Київ, 10–11 листопада 2022 року: тези доповіді. Київ, 2022. С. 100–101.

10. Овдій Н. М. Менторство як інструмент формування жіночого лідерства. Розвиток лідерського потенціалу жінок в академічному середовищі: міжнародний досвід для потреб розбудови України: Міжнародна науково-практична конференція, м.Київ, 11 квітня 2024 року: тези доповіді. Київ, 2024. С. 152–153.

11. Овдій Н. М. Інноваційні цифрові інструменти у професійній підготовці соціальних працівників: нові можливості для міжнародної взаємодії. Міжнародна і міжкультурна комунікація у формуванні іміджу України: стратегії розвитку: Міжнародна науково-практична конференція, м.Київ, 1 травня 2025 року: тези доповіді. Київ, 2025. С. 37–38.

Навчальний посібник

12. Пеша І. В., Сопівник І. В., Вакуленко О. В., **Овдій Н. М.** Соціальна робота у територіальній громаді: навч. посіб. Київ: Видавничий центр НУБіП України, 2024. 305 с. *(Пешою І. В. здійснено концептуальне осмислення соціальної роботи в умовах децентралізації, розкрито нормативно-правові аспекти функціонування соціальних служб у громадах. Сопівник І. В. проаналізовано практичні моделі соціальної роботи в територіальних громадах, узагальнено приклади ефективного функціонування соціальних служб на місцевому рівні. Вакуленко О. В. описано емпіричну частину дослідження. Овдій Н. М. систематизовано та узагальнено результати дослідження, сформульовано практичні рекомендації щодо вдосконалення соціальної роботи в територіальних громадах).*

8. Апробація основних результатів дослідження. Основні положення та висновки дослідження обговорювалися на: Міжнародній науково-практичній конференції «Україна між Сходом і Заходом: проблеми і перспективи міжкультурної комунікації (до 150-річчя від дня народження Агатангела Кримського)» (м.Київ, 2021 р.); Міжнародній науково-практичній конференції «Громадсько-політична та наукова діяльність М. С. Грушевського в міжнародному вимірі (до 155-річчя від дня народження)» (м.Київ, 2021 р.); Міжнародній науково-практичній конференції «Духовний код української ідентичності у вимірі міжкультурної комунікації (до 300-річчя від дня народження Г. С. Сковороди)» (м.Київ, 2022 р.); Міжнародній науково-практичній конференції «Science, Innovations and Education: Problems and Prospects» (м.Токіо, 2021 р.); Міжнародній науково-практичній конференції «Розвиток лідерського потенціалу жінок в академічному середовищі: міжнародний досвід для потреб розбудови України» (м.Київ, 2024 р.); Міжнародній науково-практичній конференції «Міжнародна і міжкультурна комунікація у формуванні іміджу України: стратегії розвитку» (м.Київ, 2025 р.)

Ухвалили:

Дисертація здобувачки ступеня доктора філософії Овдій Наталії Миколаївни на тему: «Формування професійної компетентності майбутніх фахівців соціальної роботи засобами інноваційних технологій» є завершеною кваліфікаційною науковою працею, в якій вирішено конкретне наукове завдання, а саме обґрунтовано та емпіричним шляхом перевірено ефективність методики формування професійної компетентності майбутніх соціальних працівників засобами інноваційних технологій, що має важливе значення для галузі знань «Освіта/Педагогіка».

Дисертація відповідає вимогам наказу Міністерства освіти і науки України № 40 від 12 січня 2017 року «Про затвердження вимог до оформлення дисертації», Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 44 від 12 січня 2022 року.

З урахуванням наукової зрілості та професійних якостей здобувачки Овдій Наталії Миколаївни дисертація на тему: «Формування професійної компетентності майбутніх фахівців соціальної роботи засобами інноваційних технологій» рекомендується для подання до розгляду та захисту у разовій спеціалізованій вченій раді на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки» галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка».

Рішення прийнято одногolosно.

**Головуюча на засіданні наукової ради
гуманітарно-педагогічного факультету
Національного університету біоресурсів
і природокористування України,
доктор педагогічних наук, професор**

Оксана ВАСЮК

Експерти:

**Професор кафедри соціальної роботи та реабілітації
Національного університету біоресурсів
і природокористування України,
доктор педагогічних наук, професор**

Ірина ДЕМЧЕНКО

**Доцент кафедри соціальної роботи та реабілітації
Національного університету біоресурсів
і природокористування України,
кандидат педагогічних наук**

Каріна ВЛАСЕНКО

**Відповідальний за атестацію здобувачів
вищої освіти ступеня доктора філософії**

Сергій БОЯРЧУК